

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

PAMFLET

25972

II P. 94³

25972

1000

1000

OVER DE
E R K E N T E N I S
DER
ONAFHANKELIJKHEID VAN BELGIE.

OVER DE
ERKENNIS
DER
ONAFHANKELIJKHEID
VAN
BELGIE.

31 DECEMBER.

Thorbecke

te Leiden,
BIJ S. EN J. LUCHTMANS,
1850.

CONFIDENTIAL

OVER DE
E R K E N T E N I S
DER
ONAFHANKELIJKHEID VAN BELGIE;

I. VAN DE ZIJDE DES KONINGS.

Het Rijk der Nederlanden is nog niet regtens ontbonden. Al heeft zich een aanzienlijk deel door opstand van het Rijk afgescheurd, de Koning is nog de wettige bewaarder van deszelfs regten. De ingezetenen der afgevalen Provinciën zijn nog zijne wettige onderdanen. De aan Koning en Grondwet getrouw gebleven Gewesten bevinden zich met de afvallige in staat van oorlog. Van onderscheidene kanten wordt in het getrouwe Nederland verwacht, ja geëischt, dat de Koning aan dezen toestand een einde make. Men wenscht, dat de Koning de veiligheid, de rust, de hulpbronnen van Noord-Nederland niet aan eene reeds verlorene heerschappij opoffere. Men verlangt, dat de Koning de

A schei-

scheiding bekrachtigt; dat Hij afstand doe van Belgie; dat Hij vrede sluite met een volk, hetwelk door de wapenen niet te herwinnen is.

De vraag is niet, of de Noordelijke Provincien aan de hoop, om de Zuidelijke te herkrijgen, mogen worden opgeofferd. De vraag is veeleer, of de tijd reeds is gekomen, op welken de Koning, in het eenzijdig belang der Noordelijke Provincien, vergeten mag, dat Hij Koning is der Nederlanden? De vraag is daarenboven, of de pligt van den Koning der Nederlanden niet dan ten koste der Noordelijke Provincien kan worden betracht?

1. Regt en Staatskunde schijnen te verbieden, dat de Koning, buiten noodzaak, over scheiding, afstand of vrede met Belgie onderhandel, zolang de innerlijke onvereenigbaarheid der Zuidelijke en Noordelijke Provincien niet is gebleken.

Dat er thans vele en sterke oorzaken van wederzijdsche verwijdering bestaan, wie betwist zulks? Doch toevallige, tijdelijke, overkomelijke oorzaken van verwijdering, hoe zwaar ook, bewijzen eene innerlijke onvereenigbaarheid niet. Zijn de redenen, welke de ontbinding hebben bewerkt, inderdaad slechts toevallig, tijdelijk, overkomelijk, of beslissen zij voor altoos? Wij be-

beweren noch het een, noch het ander. Wij zeggen alleen, dat de onderstelling van volstrekte onverzoenbaarheid den toets van een gezond, omzigtig oordeel voor als nog niet kan doorstaan.

Zijn welligt Katholicisme, hierarchische aanmatiging, of aristocratische geest onverzettelijke hinderpalen? Maar derzelfver invloed op de afscheuring is nog in geenen deele juist aangewezen. De Belgische opstand is van zoogenaamde liberale beginselen oorspronkelijk. Alle, tot heden bekende, openbare handelingen van het vrijgeworden België dragen het merk van diezelfde beginselen, bij welke Kerk, Geestelijkheid en Adel niets winnen, maar wel hetgeen zij tot dus verre inhadden, verliezen kunnen.

Men ga de betrekking des Gouvernements tot de Geestelijkheid sedert de oprigting des Koninkrijks na. Van 1815 af was het, sedert trouw volgehoudene, ontwerp des Gouvernements, om België met en door de gunst eener openbare meening te regeren. Het Gouvernement stelde er den hoogsten prijs op, om voor een liberaal Gouvernement te worden erkend. Het werd in de dagbladen als een model van liberale Staatswijsheid geprezen. De gemoederen in België behoefden deze aanprijzing niet, om, nog verder gaande, dan het zoo welgezinde Bestuur,

zich aan de theorieën der fransche revolutie, en aan de leer der nieuwere fransche Liberalen aan te sluiten. De Regering echter, terwijl zij wezenlijk aan de liberale beginselen verkleefd was, had nog een bijzonder oogmerk, om niet alleen liberaal te zijn, maar het ook te willen schijnen. 's Konings regering was met vooroordeel en weersin ontvangen geworden door de Roomsche Geestelijkheid van Belgie; en wederkeerig was het Bestuur van vooroordeel en argwaan jegens dit ligchaam vervuld. Men behoort zich wel in den toenmaligen toestand te verplaatsen. Men brenge zich de onbepaalde overspannen verwachtingen omtrent eenen aanstaanden wederkeer tot de oude orde van zaken voor den geest, waaraan, bij de opening van het Congres te Weenen, schier geheel Europa, vooral de, met geestdrift om den herrezenen Paus geschaarde, katholieke wereld, zich overgaf. Zoolang de nieuwe inrigting van ons werelddeel nog niet ten volle geregeld was, scheen de zekerste maatstaf van elks regten die te zijn, welke van een onbetwist bezit vóór de fransche omwenteling ontleend werd. In deze buitengewone stemming waren de stappen van eenen Bisschop van Gent bij het algemeen Congres, en was de wederstand der Belgische Geestelijkheid tegen de onderwerping

ping aan een Protestantsch Koningshuis , tegen eene Grondwet, oorspronkelijk voor Holland geschreven, tegen de onvoorbereide vereeniging met eenen Staat, daar Belgie vóór bijkans derdehalf honderd jaren uit hoofde van godsdienstig verschil van gescheiden was, schoon niet in overeenstemming met de verlichting der eeuw, althans niet onnatuurlijk.

Intusschen boezemde deze wederstand aan de Regering een diep onverzettelijk wantrouwen in, dat haar de geestelijke partij als de gestadig werkzame ondermijnster van het nieuwe Staatsgebouw deed beschouwen. Zij zocht dit wantrouwen zoo weinig te ontveinzen of te onderdrukken, dat zij het veeleer in den ganschen loop harer handelingen liet doorstralen. Betoond vertrouwen kan eenen kwaden wil temperen, of zelfs in eenen goeden herscheppen. Achterdocht daarentegen, terwijl het alle toenadering belet, stijft den weerstrever, ja kan van den vriend een vijand maken.

De Regering zag twee wegen voor zich open. Zij kon, vrees en argwaan omtrent duistere bedoelingen beneden zich achtende, en alleen de daden, in derzelver betrekking tot de wet, bewakende, de geestelijke partij aan zich zelve overlaten. Deze is de weg, dien Frederik II met

opzigt tot Silesie insloeg, en Silesie is voor de Pruisische Monarchie nimmer gevaarlijk geweest. De Regering zou zich, dit voorbeeld volgende, vergenoegd hebben, met de verijdeling van overdrevene aanmatigheden aan den geest des tijds, en aan de geheele strekking van een daarmede in overeenstemming bestuurd Staatsgestel, toe te vertrouwen. Of zij kon de overtuiging tot rigtsnoer nemen, dat hare nieuwe betrekking tot Belgie haar den pligt eener bijzondere zorg voor de eigenaardige belangen en regten der Belgische Kerk oplegde. De Geestelijkheid als een bij uitstek nationaal en magtig ligchaam aanmerkende, kon de Regering gelooven, hetzelfde, door eene snelle, beslissende, opregte, grootmoedige tegemoetkoming in den opbouw van het kerkelijk stelsel, opzettelijk aan zich te moeten verbinden.

De Regering heeft gemeend, noch den eenen, noch den anderen weg te mogen kiezen. Zij hield zich niet voor sterk genoeg, om op de strubbelingen der Geestelijkheid tegen den geheelen maatschappelijken voortgang uit de hoogte neder te zien: en geloofde evenwel met de Geestelijkheid over het *minimum* der haar in te willigen voorwaarden te moeten, en zonder nadeel te kunnen dingen. Angstvallig en het
hoofd

hoofd vol schrikbeelden over het rondwaren eener Jezuitische magt, begaven zich de voorvechters der Regering in eenen dagelijkschen tartenden worstelstrijd met de Geestelijkheid. Om derzelver nationalen invloed te besnoeijen, legde het Gouvernement er op toe, om eene tegengestelde partij en publieke meening te formeren. Het Gouvernement sloot, met al wat liberaal wilde heeten, een bondgenootschap, en ontleende de pijlen, tot bestrijding der Geestelijkheid, uit den koker der liberale beginselen. De Geestelijkheid kon niet beter verlangen, dan om tegen een Protestantsch Bestuur een proces te hervatten, dat zij bij de beschaafde leeken der eigen kerk reeds verloren had. Zich te moeten verdedigen tegen hetgeen zij als aanval en onderdrukking deed voorkomen, gaf haar nieuwe kracht. Tegen de liberale verlichting des tijds op zich zelve aan te kampen, was zij niet meer bestand. Nu echter had zij de schoonste gelegenheid, om in het Gouvernement de liberale leer, die haar met eenen langzamen ondergang dreigde, te bestrijden; en dezen strijd met den schijn van zelfverdediging tegen Protestantsche onverdraagzaamheid te omkleeden.

De Geestelijkheid is vervolgens de bondge-

poote geworden van eene liberale factie, die eene vluggere verwezenlijking der theorie verlangde, dan met de praktijk des Gouvernements strookte. Deze factie heeft haar zegel gezet op den afval; haar geest beschikt tot dus verre over het lot des ongelukkigen lands. Derhalve, mogen Geestelijkheid en Adel al regstreeks werktuigen van den opstand zijn geweest, of tot denzelfden met een ander doel hebben medegewerkt, in allen gevalle beheerschen of besturen zij de beweging niet. Wat blijkt hieruit? Dat het niet aan gronden ontbreekt, op welke het voor als nog zonder ongerijmdheid geoorloofd is, om het gezag van Adel en Geestelijkheid niet voor nationaal, en alzoo hunne bemoeijng, van welken aard die ook zijn moge, voor geen onoverkomelijk struikelblok eener Staatsvereeniging met Noord-Nederland te houden.

Zijn het welligt de grieven, uit den vrijheidsgeest van den dag ontsproten, is het de daarmede gepaarde omwentelingzucht, welke de Belgen voor altoos van de Hollanders scheiden? Maar meest al de grieven hebben eenen sterken en algemeenen weerklank in Noord-Nederland gevonden, en veel grootere veranderingen worden thans bij ons begeerd, dan in België vóór den afval. Dezelfde beginsels en gronden, daar
de

de Belgen zich op beriepen, men bedient er zich bij ons, in het openbaar en in bijzondere gesprekken, dagelijks van. Wanneer bij ons de publieke meening eene geheellijke herziening der Grondwet verlangt, aan het personeel van het hoog Bestuur alle vertrouwen ontzegt, en deszelfs inrigting ten eenenmale hervormd wil hebben; schijnt het niet, dat wij er aanspraak op maken, om de Belgen in gehechtheid aan de Staatsregeling of in vooringenomenheid met het Gouvernement de loef af te stellen. Wij hebben een afgrijzen van de Belgische revolutie; en onzen regtstoestand om te keeren, achten wij noodzakelijk. De aankanting der Belgen tegen het Bestuur was oproerigheid; doch onder ons, zoo schijnt het, mogen wij het er wel voor houden, dat de Regering niet deugt. Wij veroordeelen de Belgen, en door onze handelingen, of immers onze wenschen, maken wij, tot op den dadelijken wederstand toe, hunne zaak tot de onze.

Of is het deze wederstand tegen de wettige Regering, zijn het de tooneelen van geweld, brandstichting, roof en wederzijdsche vernieling, welke den band tusschen Belgie en Noord-Nederland, door een' nooit verwinbaren volks-haat, ten eeuwigen dage los hebben gerukt?

A 5

Mag

Mag dan hetgeen eenigen, stout en sterk geworden door eene toegevenheid der Regering, welke als zwakheid werd uitgelegd, hebben bedreven, eener geheele bevolking worden toegerekend? Is voorts, in de geschiedenis der wereld, oproer van een deel des volks tegen de Staatsgemeenschap zoo volstrekt nieuw en buitengewoon, om aan de genezing van zulk eene wond, zonder afzetting, terstond te wanhopen? Indien binnenlandsche tweespalt en vijandschap de eenheid van het nationaal ligchaam voor altijd verbreken, geene der nog bestaande Europeische volken zoude de splitsing in eene meerderheid van Natien ontkomen zijn. Doorloop de lotgevallen der Natien, welker tegenwoordige bloei en vastheid boven andere uitmunt. Hoe vele, oneindig verscheurender, burgeroorlogen hebben, vroeger en later, in haren boezem gewoed, van welke voor dengenen, die slechts haren hedendaagschen toestand gadeslaat, zelfs de sporen zijn uitgewischt?

Wilde men op dit oogenblik, en eer de krisis, waarin België en Noord-Nederland, en met beide Europa, verkeerren, voor eene geregelde orde van zaken plaats heeft gemaakt, eene wedervereeniging beproeven; men zou het onmogelijke ondernemen, en het kwaad verergeren.

Met

Met nu naar eene hereeniging te trachten, zoude men Noord-Nederland verderven, en Belgie niet herstellen, of op den duur behouden. Holland zou worden prijs gegeven aan den oppermagtigen volkswil van Belgie, aan de revolutionaire partijschappen, aan de regeringloosheid en aan den franschen invloed, welke dat land thans beheerschen. Vóór dat de mogelijkheid eener hereeniging zeker is, kan aan onderhandeling niet gedacht worden. En die mogelijkheid is voor als nog niet aanwezig, en voor het vervolg niets minder dan zeker. Eene verwijdering als die, welke tusschen Belgie en Holland is gerezen, kan, ten zij de tijd de verzoeining reeds werkelijk hebbe aangebragt, door onderhandeling niet worden geheeld. Zoo zulks al niet onmogelijk ware, de heeling zou slechts schijnbaar wezen, en het Nederlandsche Staatsstelsel voor altoos in eene verkeerde rigting wringen, of eene allerverderfelijkste instorting na zich slepen en de breuk vergrooten.

Gelijk over de vereeniging niet kan worden gehandeld, dewijl derzelver mogelijkheid ongewis is, zoo mag de onafhankelijkheid van Belgie niet in onderhandeling komen, dewijl de toekomstige onvereenigbaarheid voor meer dan ééne gegronde twijfeling bloot staat. In de tegen-

genwoordige omstandigheid is vrede zonder volstreckte scheiding en afstand niet denkbaar. Met te begeeren, dat de Koning, zoo lang de onvereëenigbaarheid nog niet boven alle bedenking is, vrede make, begeert men, dat Hij de toekomst aan het oogenblik, de wijsheid aan de vrees, het regt van het Rijk der Nederlanden en van Europa aan een kortstondig eigenbelang der Noordelijke Provinciën opoffere.

Zonder het regt van Europa te krenken, kan de Koning met het nog grondwettig bestaande deel van het Rijk der Nederlanden niet eigendunkelijk regten of magt laten varen, van welker behoud de inrigting der algemeene Europeische Statenmaatschappij afhangt. Het eerste en hoogste regt van het Rijk der Nederlanden bestaat in deszelfs integriteit, in de volheid en ondeelbaarheid van deszelfs grondwettig Staatswezen en vermogen. Dat regt verbiedt de verminking van het Rijk, eer het nog duidelijk is, dat hetzelfde op eene andere wijze kan worden gered.

Met de onafhankelijkheid van Belgie te erkennen, zal de mogelijkheid eener hereeniging voor de toekomst worden afgesneden, Hoevele, eener hereeniging gunstige, wenschen, drijfveeren en roersels, op het oogenblik nog in
Bel-

Belgie door verblindheid of gewelddadig onderdrukt, zullen na eenigen tijd welligt over een deel van dat Land, of zelfs over het geheel, zegepralen? Al die wenschen, drijfveeren en roersels zullen, door eenen afstand des Konings, aan den wortel worden afgesneden. Van dat tijdstip af zullen aller neigingen en bemoeijingen het op eenen anderen boeg moeten wenden, en eene bevrediging, die haar van de zijde van Holland ontzegd wordt, haar's ondanks moeten zoeken langs eenen anderen kant. De belangen, welke tot dus verre eene wedervereeniging met de Noordelijke Provinciën ondersteunden, zullen alsdan aan den opbouw der zelfstandigheid van Belgie, of aan deszelfs inlijving in Frankrijk, uitsluitend dienstbaar worden. Eens omgewend, zal men ze niet weder in den ouden koers terug brengen.

Door den afstand zal het levensbeginsel van Belgie met het fransche Staatsstelsel en belang vermaagschapt, en alzoo door eene systematische tegenkanting van het Nederlandsche beginsel gescheiden worden. De onvermijdelijkheid alleen veroorlooft, om hiertoe de hand te bieden. Maar is de regtelijke scheiding nog geene noodzaak, en de onmogelijkheid eener hereeniging niet voldongen. zoo mag geen vrede worden
ge-

gesloten, waarbij het Rijk der Nederlanden vernietigd, en de duurzame zelfstandigheid ook van Noord-Nederland meer dan gewaagd zou worden.

2. Vredehandel met Belgie is hoogst ongeraden, zoolang het onzeker is, of Belgie, in stede van door eigen kracht een' zelfstandigen Staat te vormen, onder een vreemd beheer zal komen. Noch in de vroegere geschiedenis, noch in den tegenwoordigen toestand van Belgie is, ik zeg niet eenige waarborg, maar eenige grond van waarschijnlijkheid, dat Belgie onafhankelijk zal kunnen worden en blijven. Aan de verklaringen en besluiten van het Belgische Congres kan men tot dus verre geene grootere waarde toekennen, dan die van 1789 en 1790, blijkens de uitkomst, gehad hebben.

Frankrijk zal in allen gevalle de onafhankelijkheid van Belgie wenschen bekrachtigd te zien. Niets is natuurlijker. Want Frankrijk wordt daardoor, zoolang de tegenwoordige verwarring in Belgie duurt, ongehinderd meester, om deszelfs beweging naar zijne bedoelingen te leiden. Rijst vervolgens uit de woeling der partijschappen tegen verwachting een vrije Staat, zoo is dezelfde bij tijds onder de voogdijschap van Frankrijk gebragt. Keurt Frankrijk eene inlijving
wen-

wenschelijk en doenlijk , zoo is met den afstand van den Koning der Nederlanden de voornaamste hinderpaal uit den weg geruimd. Hoe eer de Koning afstand doet , des te vrijer zal Frankrijk over Belgie beschikken , en eenen afloop der zaak kunnen bespoedigen , die leeren zal , dat de Koning afstand gedaan heeft ter gunste van Frankrijk , zonder er eenige gunst of vergelding voor van Frankrijk te behalen.

De overige Mogendheden kunnen den wil hebben , om de onafhankelijkheid van Belgie te erkennen , ten einde die tegen Frankrijk te waarborgen. Maar deze wil onderstelt , dat Belgie zijne innerlijke verdeeldheid te boven kome , dat het er in slage , om een eigen staatkundig aanzijn te grondvesten en te handhaven. Zij kunnen zich in deze onderstelling bedrogen vinden , en de ongeschiktheid van Belgie , om op zich zelf te staan , aanleiding geven , dat de Mogendheden , na of zonder oorlog , over Belgie ten behoeve van een vreemd beheer , door verdeeling of anderzins , beschikken. Heeft de Koning alsdan van zijn regt reeds afgezien , zoo is Hij van alle medewerking verstoken bij eene aangelegenheid , waarin de zaak van Noord-Nederland meer , dan die van eenigen anderen Staat , is betrokken. Zijn afstand heeft geen ander uitwerksel

sel gehad, dan om in dit geval aan de Mogendheden, gelijk in het ander aan Frankrijk, vrije hand over Belgie te laten.

Komen de Mogendheden, voordat de Koning de scheiding heeft bekrachtigd, overeen, om aan Belgie eenen Vorst voor te stellen, of eenige andere bepaling omtrent de onderwerping van Belgie aan een niet Nederlandsch gezag te maken, zoo hebben de Koning en het Rijk der Nederlanden van de zijde der Mogendheden regt op schadeloosstelling. Ook zonder tusschenkomst der Mogendheden kan Belgie aan eenen vreemden Gebieder te beurt vallen. Het is waarlijk niet onverschillig, wie in Belgie onze nabuur worde. Alsdan is het van het hoogste gewigt voor Noord-Nederland, dat de regtsvraag nog in haar geheel zij, om vrij te kunnen handelen naarmate van den persoon en de omstandigheden. Vordert het belang van Noord-Nederland tegenwerking of voorzigtige terughoudendheid, dan is het nog ongekreukte regt op Belgie de meest hechte grondslag en het ondoordringbaarste schild onzer maatregelen. Komt daarentegen afstand als raadzaam en onvermijdelijk voor, zoo is dezelve altoos nog een goed van hoogen prijs, voor hetwelk wezenlijke voordeelen kunnen worden bedongen.

Men

Men staat niet buiten noodzaak de helft van zijn Rijk af, ten zij men ten minste wete, aan wien de nedergelegde kroon voor het vervolg zal behooren. Omtrent de toekomst van België zijn alle gissingen bijkans even waarschijnlijk. Dat rampvolle Land kan, ten gevolge eener ondragelijke anarchie, zich voor het oogenblik uit nood aan uitheemsch bewind onderwerpen, zonder dat die onderwerping duurzamer is, dan de tegenwoordige verwarring. Wij zouden wellicht België afstaan in het vooruitzicht van het in goede handen te weten, en het kort daarna in de slechtste handen zien overgaan. Ééne gebeurtenis slechts, de vereeniging met Frankrijk, zou eenen stand van zaken daarstellen, die schijnbaar eenige vaste berekening toelaat. Maar, behalve dat het zoover nog niet is gekomen, hoe, wanneer een oorlog er zich uit ontwikkelt? Indien wij nu vrede sloten met verzaking van alle regt op België, en later toch niet buiten den oorlog konden blijven? Een oorlog, waarin alle kwade kansen voor ons zouden zijn, terwijl wij de goede zelve hadden buitengesloten?

Zeker is het, dat de oorlog, nadat de scheiding regtens beslist is, niet voor het regt van het Rijk der Nederlanden zal kunnen worden gevoerd. Het Rijk der Nederlanden eens reg-

B

tens

tens onthonden zijnde, zal de belangstelling der Bondgenooten en van Europa in onzen Staat deerlijk worden verzwakt. Zal men zich op den duur met de verdediging van eenen Staat belasten, die geen waarborg meer, en slechts een twistappel, voor anderen oplevert? Zal men eene Natie eerbiedigen, welker land altoos een der gewichtigste en begeerlijkste plekken van ons werelddeel blijven zal, maar welker vermogen verre beneden de sterkte en ondersteuning is, welke het algemeene Stelsel op dit punt behoort te vinden? Zijn, wanneer men de eenheid van het Rijk der Nederlanden bij de Staatsberekeningen en bij den krijg eens uit het oog heeft verloren, overeenkomsten ondenkbaar, of zelfs onwaarschijnlijk, ten einde Holland als prijs der bevrediging, en, in het bezit eener vreemde Mogendheid, als die kracht of dat tegenwigt te doen gelden, welke Holland op zich zelf niet meer uitoefenen kan? Men heeft gemeend, in de algemeene Staatskunde sedert het Congres van Weenen eene strekking te bespeuren, om allengs de kleine Staten aan de groote op te offeren. Men behoeft zulk eene strekking niet aan te nemen, om het onvermijdelijk lot dier kleine Staten te voorspellen, welke zoo gelegen zijn, dat, een voorwerp van naijver te wezen tus-
schen

schen groote Mogendheden, hun voorname rol is op het tooneel der Volken. Door België te erkennen zal de Koning, zooveel in Hem is, medewerken, dat de oorlog, indien hij ontstaat, niet voor het behoud van het oude, maar voor de vestiging van een nieuw Europeisch systeem gevoerd worde. Welke ontwerpen van verdediging van staatkundig gebied het lot der wapenen alsdan ook doe geboren worden, de zelfstandigheid van het kleine Noord-Nederland zal nauwelijks eenige zorg waardig, en geen beletsel meer zijn.

3. Al bestonden er geene andere redenen, om de erkenning van België onbeslist te laten, de vrehandel is ondienstig, dewijl, bij de tegenwoordige gesteldheid van België, de wederzijdsche betrekkingen op geenen vasten voet kunnen worden geregeld. De gisting is nog veel te sterk, dan dat nu reeds die geest van billijkheid en bezadigdheid kan worden gewacht, welken de onderhandeling eischt. Eene onderhandeling niet van eenen gewonen aard, maar over punten even teeder als moeilijk. België is zich zelf niet meester. Congres en Bestuur zijn op verre na nog niet genoeg gevestigd, om het gansche Land voor de toekomst te kunnen verbinden. De magt, die van daag in België er-

B 2

kend

kend wordt, kan hare plaats plotselijk aan eene andere moeten inruimen. Zullen wij ons verlaten op het woord van personen, die morgen veelligt reeds buiten staat zijn om het te houden? Zullen wij, zelfs na den vrede, onze buitengewone wapeningen, onze maatregelen van verdediging buiten werking kunnen stellen, terwijl revolutie en anarchie onze grenzen omgeven? Wat baat ons een vrede, wanneer wij in staat van oorlog moeten blijven? Wat een verdrag zonder waarborg of zekerheid, die geen gezag in België, bij den besten wil, thans aanbieden kan?

Bij eenen algemeenen stilstand van het burgerlijk bedrijf komt de uiterste wanorde der publieke geldmiddelen. De Belgische regering kan op de krachten en finantiële hulpsbronnen des Lands geen peil trekken. Overal heerscht een volkomen onvermogen: voor het oogenblik geen geld, en geene raming voor het vervolg te maken. Het is dus onmogelijk, om over de nationale schuld en over zoovele andere vereffeningen, zonder welke de scheiding onuitvoerbaar is, geregeld te raadplegen. De vrede zou de grondslag onzer toekomstige verhouding met België worden, en vordert derhalve de veelzijdigste overweging der wederkeerige belangen.

Te

Te midden echter eener plotselijke verwarring of schorsing aller publieke en bijzondere betrekkingen, zijn wij er van beide kanten nog niet vatbaar voor, om onzen toestand van afzondering te overzien en te beoordeelen. De overweging kan niet anders dan in een gebrek-
kig onberaden besluit eindigen, zoolang wij nog meer door haat en verbittering, dan door wijsheid en overleg worden bestuurd. De weinige zorg of geringe waardering, thans bij de schikking der gemeenschappen met België aangewend, zou het ons later doen beklagen, dat wij ten onzen koste Frankrijk en Engeland hadden beoordeeld.

Waartoe, in 's Hemels naam, een oneerlijke, ontijdige, verderfelijke vrede, indien al het nut, dat men er bij op het oog heeft, ons in eenen wel geordenden wapenstilstand kan worden geschonken?

Maar de voorwaarden? Geen zwaarigheid, om den grooten kopinklijken weg op te gaan, en, onder behoorlijke verzekering der grenzen van 1814, aan de opstandelingen toe te staan al hetgeen zij met eenigen schijn kunnen verlangen. Zij zullen aandringen op de ontruiming der citadel van Antwerpen, en de opheffing der blokkade, oek der Schelde, vragen. Is er af-

B 3

doen-

doende reden, om hun zulks te weigeren? Wij verklaren: met alle bescheidenheid, en zonder te gelooven, dat zulk eene reden in ons onbekende omstandigheden niet zou kunnen bestaan, zij het gezegd: wij verklaren die niet te bevroeden.

De dwang, welke door de Antwerpsche bezetting, en door de sluiting van het buitenlandsch verkeer, op Belgie wordt uitgeoefend, zal, het zij men zich eene hereeniging, hetzij gunstige voorwaarden van scheiding en vrede voorstelle, noch voor het een, noch voor het ander bevorderlijk zijn. Die dwang zal de opgeruide krachten van Belgie meer en meer in het harnas roepen tegen alle verzoening met Holland, langzamerhand ook het betere, het welgezinde deel der bevolking medeslepen, en ten laatste tot de uiterste stappen verleiden. Men zal in Belgie de ellende, daar men van overstelpt is, niet toeschrijven aan derzelver wezenlijke oorzaak, aan den opstand en aan de uit den opstand voortgevloeide maatschappelijke ontbinding; maar aan de vijandige maatregelen van Holland wijten. Eene algemeene afkeerigheid van Holland zal gestadig dieper doordringen, terwijl men gelooven zal, dat de Koning voorheeft, om Belgie door uitputting ten onder te brengen.

Al

Al hetgeen men van onzen kant met zulk eene handelwijze bereikt, zal het tegendeel zijn der bedoeling. De staatkundige waarheid, welke vóór den togt naar Brussel door weinigen werd ingezien, is nu eene treffende waarschuwing voor allen geworden. Vergeefs hoopt men de gisting van Belgie door middelen van dwang meester te worden. Men late haar uitzieden; men late de omwenteling hare woede tegen zich zelve verspillen; het is het eenige middel, om haar daarna te behandelen. Revolutionair geweld wordt door geenen tegenstand gebroken. Men stuit het niet in zijnen loop; maar het onbelemmerd voortschieten in zijne vaart is deszelfs zekerste val. Wenscht men de mogelijkheid der vereeniging gaaf te bewaren, wenscht men eene billijke overeenkomst van afzondering, men geve aan de verdeelde Belgen geen vereenigingspunt, dat in elke dreigende houding van de Hollandsche zijde met gretigheid door de factie zal worden opgespoord. Betooning van gemakelijkheid en waardigheid tevens in het sluiten van een bestand is al hetgeen er vereischt wordt. Met Belgie als eene vesting te willen belegeren, zou men evenzeer tegen zich zelve werken, als wanneer men door onderhandsche bevordering van binnen-

landsche bewegingen ter gunste van de vorige orde van zaken, of door verovering, wederom voet in België dacht te krijgen. Tegen zoodanige ontwerpen behoeft ons de schutsgeest onzer voorouderen! Want wie kan zonder ijzing de gevolgen overdenken, welke zulk een noodlottig bestaan, indien men er ooit uitkomst bij zoekt, over al wat ons heilig en dierbaar is, zou uitstorten? Het zou een afgrond zijn, welken men voor ons nationaal aanwezen, en voor het daarmede op het innigst verbonden Koningshuis gedolven had; een afgrond, niet door eenen anderen Decius, maar slechts door den val van Nederland en Oranje te dempen.

Wanneer de Belgen ontwaren, dat men zich niet met hen bemoeit, dat men hun niets in den weg legt, dat men hen aan hun lot overlaat, zullen zij zich enkel en alleen tegen zich zelven keeren. Zij zullen allengs de ware bron hunner rampen in den eigen boezem ontdekken: zij zullen bevroeden, dat zij eenen afgod hebben ingehaald, die nu hunne welvaart ten offer eischt; dat zij krachten hebben vrijgemaakt en opgeroepen, welke zij, nu dezelve in werking zijn, niet kunnen regeren. Hoe meer de overspanning afneemt, hoe eer, met het wegvallen des gevaars en der benaauwing van buiten,

ten, het gevoel van den gewonen dagelijkschen toestand de bovenhand krijgt, des te eer zal het innerlijke besef van behoefte en onmacht aan den geest van gematigdheid, van orde, van zorg voor de toekomst, het overgewicht verschaffen. Alle schikking met Belgie, welke niet het natuurlijke uitvloeisel van dezen geest is, zal eene onrijpe, wrange, schadelijke vrucht wezen. Indien men aan de Belgen de wegen van den handel met de gansche wereld open stelt, zullen zij noch er iets bij winnen, noch Holland leeren missen. Zij zullen veeleer gewaar worden, wat zij hebben verloren. Het aanknopen eener betrekking met Holland zal de eerste behoefte zijn. Al wat nog in Belgie pleit voor eene toenadering, zal eenparig zijne stem verheffen. Biedt men dan de hand tot bevrediging, en neemt men dan eerst haren vorm en hare voorwaarden in beraad, zoo zal men vinden, dat de tijd en eene zich zelve straffende en louterende ondervinding de beste onderhandelaars zijn geweest.

Wij van onze zijde zullen bij eenen wapenstilstand, die Belgie van den staat van beleg ontheft, even veilig, even vrij in bedrijf en handeling wezen, als wij het door eenen vrede, thans gemaakt, zouden kunnen worden. Al

B 5

heb.

hebben wij vrede met België, wij mogen ons op een tijdstip, dat geheel Europa de wapenen aangordt, toch niet ontwapenen. Handel en neering zullen na eenen overhaasten vrede niet vrijer weder adem halen, dan na een goed geklonken bestand.

Maar, zegt men, de Natie der getrouwe Nederlanden eischt dringend, dat de voorloopige toestand ophoude; zij verlangt eene geheelijke herziening van de Grondwet, en beslissende veranderingen in den gang van het Bestuur, met uitsluitende toepassing op de van ouds Vereenigde Provinciën.

Indien het waar is, dat een Staat, door opstand en afval van een deel zijner onderdanen, deszelfs regtelijk aanzijn niet verliest, bevinden wij ons in geen en voorloopigen toestand, maar onder de grondwettige orde van het Rijk der Nederlanden. Indien wij niet, op het voorbeeld van België, naar eene omwenteling haken, en hare grenzenlooze gevolgen willen verantwoorden, bestaat er voor eene herziening der Grondwet geene reden. Ja eene verandering is, in het tegenwoordig oogenblik, ontijdig en ondoelmatig; en al het goede, dat men zich van eene grondwettige verandering belooft, kan langs eenen anderen weg worden verkregen.

Het

Het is waar, eene algemeene verslapping der verkleefdheid aan gevestigde instellingen en regten mag niet worden miskend. Het Gouvernement, zegt men, weifelt, het verklaart zich niet, het geeft geene bepaalde rigting aan het heen en weer dobberende vaartuig, het plaatst geene personen, geene beginsels, geen stelsel voorop, daar men eenig licht uit zou kunnen scheppen in de duisternis. Het Gouvernement is op eene steile helling geplaatst, waar van alle kansen het blijven staan de gevaarlijkste is. Geprangd tusschen de oude en nieuwe orde van zaken, kan het van de oude zich niet losmaken, en de nieuwe niet intreden, tenzij men door hervorming onzer inrigtingen den weg bane. De raderen der Staatsmachine dreigen binnen kort geheel stil te staan, wanneer men ze niet ten eenenmale vernieuwt.

Men geve de hooge noodzakelijkheid van eenen spoedigen beslissenden keer onzer gesteltenis toe. Men erkenne, dat Regering en Grondwet eene krisis behoeven, om ziel en leven te hernemen. Doch, zal eene verandering van vele of van weinige artikels der Grondwet de redding aanbrengen? Of is het de geest van handhaving en uitvoering, welke eenen veegen zinkenden Staat, nog op den rand des verderfs, behoudt en behoedt?

hoedt? Niet een nieuw reglement beveiligd den geteisterden bodem in den storm, maar de bewaamheid des stuurmans.

Onderstel eens, de Koning oordeelt in zijne wijsheid de bezwaren en wenschen, die men met den naam van openbare meening bekleedt, gegrond. Hij keurt veranderingen, zonder omwenteling, regtmatig en gepast. De Koning verandert zijn Ministerie. Een, niet in de jongste voorvallen gemoeide, vertrouwen en eerbied wekkende naam wordt formeel aan deszelfs hoofd geplaatst. Het nieuwe Ministerie verklaart van den beginne af in de Staten-Generaal de grondstellingen, op welke de raad, door hetzelfde aan den Koning in het bestel der Landszaken te geven, onveranderlijk zal gebouwd zijn. Het Ministerie verklaart, dat het regtelijk aanwezig van het Koninkrijk der Nederlanden, en het grondwettig bestaan met de uiterste nauwgezetheid in stand zullen worden gehouden: dat alleen op dezen voet met de Mogendheden zal worden gehandeld: dat de Koning alle uitheemsche tusschenkomst, hetzij met betrekking tot België, hetzij met betrekking tot Luxemburg, nadrukkelijk van de hand zal wijzen: dat de Regering België den kring zijner omwenteling ongemoeid zal laten afloopen, en er zich in geene on-

onmiddellijke en definitieve onderhandeling mede, tot vrede, scheiding, afstand of anderszins, voor als nog zal inlaten: maar dat zij, kan het wezen onder bemiddeling der Mogendheden, eenen geregelden wapenstilstand, met behoorlijke verzekering der grenzen van 1814, zal sluiten. Het Ministerie verklaart, dat de Regering al hetgeen omtrent de ware uitlegging en toepassing der Grondwet, nu of in het vervolg, twijfelachtig mogt schijnen, door eene wet zal laten beslissen. Dat het Gouvernement voornemens is, om alle takken van het algemeen Bestuur in dadelijke aanraking te brengen met de Staten-Generaal, door deszelfs inrigting en gang op beginsels te vestigen, bij de wet te bepalen; wetten van beginsels, welke de eenheid en consequente ontwikkeling van het systeem des Bestuurs verzekeren, en de reglementaire bevoegdheid in het gepaste verband stellen zullen met het wetgevend gezag; ten einde alzoo aan de administratieve huishouding al de waardigheid en vastheid eener groote publieke aangelegenheid bij te zetten. Het Ministerie verklaart eindelijk, dat het deze grondstellingen op bevel des Konings, en tevens als de eigene personeele overtuiging zijner leden voordraagt; die, zoodra of deze grondstellingen, of hunne werkzaamheid tot

tot derzelve verwezenlijking , geene volle ondersteuning mogten vinden bij de Staten-Generaal, achten zullen , het vertrouwen des Konings in hunne posten niet meer te kunnen verdienen.

Dit alles kan , zoo de Koning het goedvindt , gebeuren , zonder dat eenige grondwettige of wel verkregene regten gekrenkt , en zonder dat over het algemeen in de keten eener geleidelijke volmaking van ons Staatswezen een enkele schakel overgeslagen worde. Wat zal het denken en trachten der Natie krachtvoller weder aan Regering en Grondwet verbinden , deze handelwijze van hooger hand , of wel eene bijeenroeping der stemgeregtigden , en eene vermaking der Grondwet? Terwijl het laatste voor de revolutionaire nieuwigheidszucht de deur open zet , zal het eerste aan alle onze inrigtingen leven en klem mededeelen. Het laatste zal onze toekomst op losse schroeven stellen ; terwijl het eerste , wat ook de toekomst aanbrengt , welke wenschen of welke vrees men er omtrent koestert , bij voorraad de middelen , om er in te voorzien , zal vermenigvuldigen.

II. VAN DE ZIJDE DER MOGENDHEDEN.

De gebeurtenissen van België hebben eene der gewichtigste vragen van het Volkenregt hernieuwd. Welke regten heeft de Europische Statenmaatschappij in haar geheel, als *corpus morale*, op elken Staat in het bijzonder? In hoeverre mag de eigenmagtige willekeur of het eigenbelang van eenen Staat zich doen gelden tegen hetgeen de inrigting, de behoudenis en regtsverdeeling van het Statenstelsel in zijn geheel eischt?

Er is geen twijfel aan, elke Staat heeft pligten niet alleen jegens elk der overigen, maar ook jegens de algemeene Statenverbintenis, jegens de *universitas*, van welke hij lid is. Het is even zeker, dat het regt van elken Staat wordt gekrenkt, wanneer door de gedraging van eenen anderen het Stelsel, dat ze allen zamenvoegt, gestoord wordt. Moet de individuele wil van eene Natie zich onderwerpen aan de wet, waarop het bestaan der Gezamenlijkheid gegrond is? Zoo ja, welke is de grens dezer onderwerping? Of is er daarentegen voor de Staatkunst
geen

geen ander beginsel aanwezig, dan dat van het onafhankelijk welbehagen, van het eenzijdig belang en regt van elken Staat in het bijzonder?

Door het Congres van Weenen was de op-
rigting van het ééne Koningrijk der Nederlan-
den vastgesteld als een hoofdelement van het
nieuw Europeisch Staatsgebouw. Europa scheen
daardoor een erkend positief regt verkregen te
hebben op de handhaving van hetgeen niet al-
leen een voornaam werktuig van haar wederge-
boren leven, maar eene wezenlijke voorwaarde
van deszelfs duurzaamheid was geworden. Nu
scheurt zich België van het Rijk der Nederlan-
den af, en staat op tegen de bestemming, wel-
ke aan hetzelfde in de samenleving der Volken
was aangewezen. Te midden der onzekerheid,
uit dezen opstand geboren, is één punt boven
alle bedenking. Het is eene waarheid, wel-
ke onze Regering wel nadrukkelijker, dan ge-
schied is, als stelregel harer houding had mogen
doen uitkomen. Niet de Vereenigde Provinciën
van 1814 heeft men in het aan de Grondwet
nog getrouwe deel te zien, maar het door Eu-
ropa in 1815 erkende en gewaarborgde Koning-
rijk der Nederlanden. Doch welk is het regt
en de regel van handeling voor de overige Mo-
gend-

genschappen ten opzichte van dezen stand der zaken?

Het veel betwiste, veel gemisbruikte, noodlottige woord, *Interventie*, treedt, als een schrikbeeld, tusschen beide. Regeringen en Natien ontzien het, gelijk men oudtijds huiverig was, zekere formulieren uit te spreken, die geacht werden eene duistere, onbekende, grenzenlooze magt in werking te brengen. Wat is *Interventie*? Het is, in den strengen zin, een dwang, welke door uitheemsche Mogendheden over den innerlijken toestand van eenen onafhankelijken Staat wordt uitgeoefend. Wordt zulk een dwang aangewend hetzij in het bijzonder belang van den Staat of der Staatsmagt, die het voorwerp is der tusschenkomst, hetzij in het bijzonder belang van eene der tusschenkomende Mogendheden, of zelfs van meer te zamen genomen, zoo is de tusschenkomst, het behoeft geen beoog, volstrekt verwerpelijk, zij is onregt.

Maar onderstel, de gedraging of innerlijke gesteldheid van eenen Staat verkrijgt de strekking, dat met dezelve de regten van het Gemeenebest der Staten, in deszelfs eenheid beschouwd, niet meer bestaanbaar zijn. Mogen, in dit geval, de overige leden van het Gemeenebest bevoegd worden gerekend tot uitoefening

C

van

van eenen dwang, welke het herstel dier regten bedoelt?

Weinig is er nog, hetzij in de wetenschap, hetzij in de praktijk, tot beslissing dezer groote vraag gedaan. De taak, door de Mogendheden omtrent het Rijk der Nederlanden aanvaard, scheen tot eene vordering te moeten leiden in de positieve vestiging van een der gewichtigste deelen van het Volkenregt. Is er een Europeisch Statenstelsel, is er een Europeisch regt, om dat Stelsel te handhaven, dan sluit die handhaving, naar het schijnt, drie stukken in:

1°. de handhaving dier regten, welke de gemeenschappelijke grondslagen zijn van het bestaan van al de Staten of leden:

2°. de handhaving van elks natuurlijken of wel verkregen rang met opzigt tot hetgeen elk lid, naar de mate van zijn eigenaardig vermoegen, behoort te zijn of te doen ten behoeve der instandhouding van het geheel:

3°. de handhaving van die wederzijdsche betrekking der verschillende leden onderling, aan welke het zamenstel en eene welgeordende ontwikkeling van het gansche ligchaam verbonden zijn.

Wij onthouden ons, eene nadere verklaring
van

van beginselen te geven, welker toepassing eenen zoo niet idealen, althans eenen toestand onderstelt, waaraan die van Europa tegenwoordig verre is van te beantwoorden. Er is een tijdstip geweest, op hetwelk men zich met eene regtvaardige tusschenkomst in de zaak van Belgie geveleid heeft. Men kende den staat van Europa niet. In dien bekrompen geest van eigen behoud, welke de Hoofden der Volken thans bezielt, onder omstandigheden, welke ons werelddeel met eene algemeene ontbinding bedreigen, kon en mogt geene tusschenkomst ondernomen of geduld worden. Het was maar al te zeer te voorzien, dat zij, op dit oogenblik, ontaarden zou in een' eerloozen handel, om, op kosten van den zwakken, den vrede tusschen de magtigeren te bewaren.

Dan, al ware de gesteltenis van Europa gunstiger voor de heerschappij des regts, en al had Frankrijk den band eener algemeene Staatkunde niet andermaal verscheurd, nog zou, met betrekking tot Belgie, tusschenkomst, hoe men ook over het regt denke, ondoelmatig geweest zijn. De natuur en gang der Belgische omwenteling bragten mede, dat het eener gezonde Staatkunde waardig moest schijnen, om aan den natuurlijken loop der dingen over te laten, hetgeen door geweld niet verkregen wordt.

Inderdaad was eene tusschenkomst, ten behoeve van het Rijk der Nederlanden, vooral sedert den opstand van Polen, zoo min waarschijnlijk meer, als wenschelijk. Middlerwijl heeft België zich vrij verklaard. Veroorloven Regt en Staatskunde aan de Mogendheden, om, nadat zij van alle tusschenkomst ter zake van het Rijk der Nederlanden hebben afgezien, nu ook het afvallige België te erkennen? Afval en eigen vrijverklaring van Gewesten, tot dus verre met een ander Rijk vereenigd, is de intrede, of liever de opwerping van een' nieuwen regtspersoon in de Maatschappij der Staten. Erkenntenis is deszelfs opneming in het verband des maatschappelijken regts. Aan welke regels moet zulk eene opneming ondergeschikt zijn?

Raadpleegt men de staatkundige leer, die onzen leeftijd regeert, zoo bestaat er in dezen geen andere regtsregel, dan de Volkswil. De wil van het Volk, dat naar onafhankelijkheid streeft, is voor elke buitenlandsche Mogendheid zoo niet een grond van verplichting, althans een afdoende grond van regt ter erkenntenis.

De Volkswil is in alle zijne bepalingen en veranderingen volstrekt onbeperkt. Naar welbehagen schept en vernietigt die wil de wetten, de Staatsregeling, alle maatschappelijke in-

rig-

rigtingen. Het is de almagtige wil des Volks, welke heden den burgerlijken eigendom schenkt, en morgen met even veel regt weder ontnemt (1).

Wat is het Volk? Het is elke verzameling van menschen, het is elke afdeeling der ingezetenen van een Rijk, welke zich verbinden, om de op-permagt van hunnen staatkundigen wil te verklaren. In 1789 had de Nationale Vergadering van Frankrijk de volkomen inlijving van het eiland Corsica in het Rijk bij een besluit vastgesteld. Toen de Republiek van Genua zich tegen dit besluit be-riep op het verdrag van 1768, waarin de Koning van Frankrijk slechts als Bestuurder van Corsica was erkend, en de Republiek zich zekere regten op dat eiland had voorbehouden, deed Mirabeau het geschilpunt af met de, door de Vergade-ring bevestigde, uitspraak: *le principe sacré, le principe régulateur en cette matière, c'est le vœu du peuple* (2). Gaat dit beginsel door, dan kon diezelfde almagtige Natie, aan welke wij deszelfs verbreiding te danken hebben, door de kleinste Gemeente, welke eene Natie op zich zelve verkoos uit te maken, uit haar geheel worden gebracht. Dan heeft in ieder Staat elk

Ge-

(1) Zie *Mirabeau* Disc. I. p. 492 sq. p. 501 sqq. p. 525.

(2) Disc. II. p. 172.

Gewest, elke stad, elk dorp het regt, om zinnen oppermagtigen Volkswil tegenover dien der gansche Natie te stellen, en eene uitheemsche Mogendheid de bevoegdheid, om met dit soevereine deel, als met eenen onafhankelijken Staat, te handelen. Gaat dit beginsel door, dan bestaat er geene onderscheidende regtsorde meer van geheel en deszelfs deelen, van Volksligchaam en leden, van Rijk en onderdanen; zijn nationale of staatkundige eenheid en zelfstandigheid woorden zonder zin; is oproer slechts de uitdrukking van het hoogste regtsbeginsel, en een vrijbrief voor vreemden, om, door tuschenkomst, de ingewanden der maatschappij van een te rijten. Dan behoeven eindelijk Gewesten zich slechts af te scheuren van eenen Staat, en zich over te geven aan eenen anderen, om alle grond of beletsel van regt uit den weg te ruimen, weshalve de overige Mogendheden zouden kunnen gelooven deze verandering van gebied niet te moeten erkennen.

Het besluit, door vreemde Mogendheden ten aanzien van afvallige deelen een's anderen Rijks te nemen, behoort zonder twijfel te worden overwogen met opzigt tot de afvallige Gewesten op zich zelve. Wat geeft aan dezen, daar gelaten het regt of onregt des afvals met betrekking tot het

het Rijk, uit hetwelk zij zich los maken, eene natuurlijke aanspraak op den rang van eenen onafhankelijken Staat?

Zooveel is zeker; mag hun wil als regtsbegin-
sel van erkenning bij vreemde Mogendheden in
eenige aanmerking komen, dan moet hij in allen
gevallen meer dan kwaadwilligheid, meer dan
eene opwelling van hartstocht, meer dan voor-
bijgaand en toevallig wezen. De wil, welke de
hand uitstrekt naar onafhankelijkheid, moet
overeenstemmen met de gansche zedelijke, na-
tuurlijke, huishoudelijke en staatkundige gestel-
tenis des afvalligen Lands.

Kan België op den duur onafhankelijk zijn?
Staatkundige onafhankelijkheid is onbestaanbaar,
die niet, uit innerlijke zelfstandigheid ontspro-
ten, door eigen krachtbetoon opgetrokken wordt.

Tot eenen zelfstandigen aanleg wordt *vooreerst*
oorspronkelijkheid en nationale eenheid des
Volks gevorderd. Is het karakter der Belgische
Natie zoo onderscheiden van het Noord-Neder-
landsche, en tevens zoo verheven boven alle be-
heersching door de fransche Nationaliteit, dat
eene afzondering van de gemeenschap met het
eerste noodzakelijk, en meer is, dan eene over-
gave in de magt der andere? Is de Belgische
volksaanleg zoo eigenaardig, dat dezelve den

C 4

grond-

grondslag van een afzonderlijk volksbestaan opleveren, en niet dan in een afzonderlijk volksbestaan al zijne vermogens ontwikkelen kan? Bestaat er volkomene gelijksoortigheid en overeenstemming tusschen alle deelen van Belgie, en hebben zij allen eene sterkere aantrekking van nationale eenheid tot elkander, dan tot eenig ander land of volk?

De geschiktheid, om zelfstandig te zijn, onderstelt *ten andere* genoegzame hulpmiddelen tot handhaving van het nationaal en staatkundig bestaan des Volks. In Gewesten, die een deel zijn geweest van een grooter Staatsgebied, heeft de huishoudelijke kracht veelal eene rigting en voordeelen erlangd, welke met de scheiding wegvallen. Zal het huishoudelijk vermogen van Belgie, op zich zelf, zich met grooter voordeel doen gelden, dan in onmiddellijke verbindtenis met Holland of Frankrijk? Of is het zoozeer afhankelijk van de huishoudelijke gesteldheid van eenen dezer twee Staten, dat de huishouding van Belgie slechts als deel van eene dezer naburige huishoudingen hare maat van welvaart kan bereiken? Zal hetgeen Belgie naar en door Holland uitvoerde, en hetgeen het van en door Holland trok, even ruim langs andere wegen af- en toevloeijen, wanneer Belgie niet in Frank,

Frankrijk wordt ingelijfd? Heeft de Belgische nijverheid tot dusverre niet voornamelijk voor eenen uitgestrekten binnenlandschen en kolonialen handel gewerkt, waarvan de groote vermindering door geene evenredige vermeerdering van buitenlandschen handel zal worden vergoed? Weegt het gemeenschappelijk belang, dat de Belgische Provinciën aan één hecht, zwaarder, dan het belang van elk der deelen, om zich, vroeger of later, aan eenen uitheemschen Staat te sluiten? Met één woord, zal de onafhankelijkheid van België niet een last, in stede van eene weldaad, niet gemaakt en gedwongen, maar natuurlijk, zal zij niet enkel schijnbaar en een toestand van overgang wezen, dan moet de Belgische huishouding tot haren bloei, dien zij tot dusverre aan hare zamenvoeging eerst met Frankrijk en vervolgens met Nederland te danken had, de vereeniging met geen buitenlandsch volk behoeven.

Welke is voorts de stand der publieke middelen? Indien de handhaving der onafhankelijkheid van België, in het midden tusschen Frankrijk, Holland en Pruissen, veel aanzienlijkere offeringen eischt, dan zij voordeelen aanbrengt, is zij onstaatkundig. Zoo in alle takken van publieke behoeften en Staatswezen doelmatiger en

ruimer kan worden voorzien, wanneer België als deel tot een grooter Rijk behoort, dan wanneer het op zich zelf staat, moet de onafhankelijkheid, om begeerlijk te blijven, bij andere gronden ondersteuning vinden. België is sedert eeuwen als eene der voorname militaire vastigheden van Europa aangemerkt geworden. Ingevolge deze bestemming is het op eenen voet gebracht, dat de verdediging veel uitgestrektere middelen vordert, dan het land in zijnen eigen boezem kan vinden. Verlaat echter België dezen voet, en rigt het zijn krijgswezen naar den maatstaf eener Mogendheid van den vierden of vijfden rang in, zoo zullen zijne vestingen, bij den eersten oorlog in het Noordwestelijk Europa, de sterkte van vreemde legers worden.

De mogelijkheid, dat een Staat onafhankelijk blijve, berust *ten derde* grootelijks op de gelegenheid zijner grenzen, en zoo het een binnenlandsche Staat is, op zijne nabuurschappelijke betrekkingen. Is België door natuurlijke grenzen van de omringende Staten afgezonderd en gedeckt? Heeft het grenspalen, welke de onafhankelijkheid ook van een klein volk, onder anders weinig gunstige omstandigheden, waarborgen; gelijk die, welke sedert eeuwen de vrijheid van Zwitserland of Portugal, en de staatkundige lands-

landsverdeeling van Italie, tegen duurzame inbreuk hebben beveiligd? Noch naar den kant van Frankrijk, noch aan de Hollandsche zijde, kan ergens eene vaste scheidlijn worden getrokken, op welke de Belgische geaardheid de Fransche en Hollandsche ontmoet, zonder in dezelve onmerkbaar over te vloeijen.

En welke bureu heeft Belgie langs zijne opene en overal genaakbare grenzen? Veel magtigere Staten, dan Belgie zal kunnen wezen, zijn, door groote Mogendheden ingesloten, het slagtoffer van derzelve heerschezucht, onderlinge verdraagzaamheid of oorlogsfortuin geworden. Is het waarschijnlijk, of zelfs mogelijk, dat Belgie zich staande houde tusschen Frankrijk, Pruisen en Holland, wier staatkundige ontwerpen en belangen in vreedestijd, gelijk derzelve wapenen in tijden van oorlog, zich gestadig op dit middenpunt zouden doorkruisen? Hoe wederzijdsche naijver in zulke gevallen bevredigd wordt, heeft het lot van Polen, van Venetie, en dat van Duitschland na de Fransche omwenteling, geleerd.

Op zoovele eigenschappen komt het aan, wanneer over den aanleg van Belgie, om eene plaats onder de Mogendheden te bekleden, zal worden geoordeeld. Het is evenwel niet genoeg, dat al die kenmerken eener natuurlijke bestemming tot een

een onafhankelijk bestaan, gelijk, bij voorbeeld, de meeste er van in Polen, aanwezig zijn. Er wordt daarenboven vereischt, dat den ingezetenen der afvallige Landen, ten tijde des afvals, de staatkundige rijpheid niet ontbreke tot opbouw van een eigen Staatsligchaam. Indien, op het tijdstip van den afval, de behoeften en indrukken der verbondenheid aan een ander Rijk nog de overhand hebben boven de edele hoedanigheden van een vrijgeboren volk; indien men nog te kort schiet in de noodige eensgezindheid, wijsheid en volharding, om zich zelve te regeren; indien onevenredige betrekking of beschaving der standen, innerlijke verdeeldheid en partijschap de grondlegging eener vaste orde beletten; indien de magt en standvastigheid der afvallige Gewesten, om zich tegen hun voormalig Rijksgebied te handhaven, nog geen afdoenden toets heeft doorgestaan; is het oogenblik niet gekomen, om te beslissen, of de opstand eene ware, en op het eigenbelang der afvalligen gegronde, onafhankelijkheid ten gevolge zal hebben.

Bezit België al deze levensbeginselen en voorwaarden der vrijheid? Sluit het dat heilig vuur eener staatkundige onafhankelijkheid in, hetwelk, wanneer het niet in den tempel eener reeds

reeds gevormde nationale zelfstandigheid wordt gevoed en bewaard, eene wilde verteerende vlam is? De tijd alleen zal hieromtrent die zekerheid kunnen aanbrengen, welke een stellig besluit der Mogendheden behoort vooraf te gaan.

Toen de vrijheid der Vereenigde Nederlanden van de Spaansche Heerschappij door Engeland en Frankrijk erkend werd, was de Republiek reeds eene der gewichtigste en luisterrijkste Mogendheden van ons werelddeel. De geschiktheid der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, om op zich zelve te rusten, was buiten alle tegenspraak, het gebouw hunner vrijheid stond reeds op onwrikbare zuilen, als Frankrijk in 1778, alleen en het eerst onder alle Europische Mogendheden, hunne onafhankelijkheid erkende. Hoe lang hebben de Hoven gedraald, om over Griekenland, en met de voormalige Spaansche Kolonien op het vaste land van Zuid-Amerika te handelen! Geene Mogendheid waagde nog, er mede in gemeenschap te treden, als in deze landen reeds reuzenschreden op de baan der vrijheid gedaan, en lange jaren van wederstand en beproeving een onderpand geworden waren van de toekomst. Voordat nog eenige buitenlandsehe deelneming merkbaar was, had-

hadden zij alreede zoovele bewijzen van volstrekte onvereenigbaarheid met de Rijken hunner vroegere Opperhoogheid gegeven, dat er onder de Mogendheden niet te raadplegen viel over de verleening van een nieuw, maar over de bevestiging van een verkregen regt op zelfstandigheid.

Welke zijn daarentegen de titels van Belgie? Heeft Belgie tot dus verre eene enkele der groote karakteristieke trekken van eene voor de vrijheid bestemde Natie vertoend? Het is waar, er blaakt een opstand, drie of vier maanden oud, die nog geen ernstigen binnen- of buitenland-schen aanval af te slaan heeft gehad. Wij weten, eene revolutionaire magt heeft er het hoofd opgestoken, welke nog niet geslaagd is, om meer te doen, dan een der schoonste en welvarendste landen in wanorde, ongeluk en ellende te dompelen. Maar noch die opstand, noch deze revolutionaire magt, bewijzen iets voor eene bestendige vrijheid.

Nadat, met verloop van tijd, de onmogelijkheid eener vereeniging van Belgie met Holland boven alle redelijke bedenking zal zijn verheven; nadat de Belgen al de begaafdheden van een zelfstandig volk zullen hebben ontwikkeld; nadat hun strijd met Noord-Nederland het karakter-

rakter van eenen burgeroorlog ten eenenmale verloren, en dat van eenen krijg tusschen twee vrije volken aangenomen zal hebben; alsdan mag eene oorspronkelijke, of wel verworvene aanspraak van Belgie op het burgerregt in het algemeene Statenstelsel bij de vreemde Mogendheden ter baan worden gebragt.

~ Voor het tegenwoordige zal eene erkenenis van de zijde der Mogendheden zooveel zijn, als eene hulp en bijstand, aan de Belgen tegen het Rijk der Nederlanden verleend: eene hulp, die zij niet behoeven, en daar zij eer verlegen, dan gelukkig mede zullen worden. Zoo vreemd en ongemakkelijk zal hun het afgebedeld gewaad der vrijheid althans nu nog passen. En viel er slechts vreemheid en ongemakkelijkheid bij op te merken, men zou den doch zonder eenige andere gewaarwording, dan die van nieuwsgierigheid, kunnen aanschouwen. Doch eene vrijheid, die Belgie niet aan zich zelf, maar aan eene ontijdige erkenenis van vreemden dank te wijten heeft, zal een noodlottig, voor Belgie en voor Europa gevaarvol, geschenk zijn. Eene onafhankelijkheid, die haar aanzijn uit geene andere bron ontleent, dan van de erkenenis der Diplomatie, is eene doodgeborene, de kiem des verderfs in zich dragende vrucht; in schijn een
nieuw

nieuw kapitaal van staatkundig vermogen, en in de daad eene drukkende, belemmerende schuld.

Vraagt men dus, wat de overige Mogendheden aan België, in deszelfs bijzonder regt en belang, verplicht zijn; zoo gebiedt het antwoord een onbepaald uitstel van erkentenis. Maar de verplichting ten aanzien van België is niet diegene, naar welke in dezen alleen, of in de eerste plaats, moet worden gevraagd. Eer men tot het erkennen van nieuwe regten overgaat, moet vooraf worden onderzocht, wat men aan reeds erkende regten verschuldigd zij. Er moet bovenal worden gevraagd: wat zijn, bij den afval van België, de overige Mogendheden aan het Koninkrijk der Nederlanden, wat aan het algemeen Statenstelsel, wat elk aan zich zelve, verschuldigd? Eene regtmatige en staatkundige beslissing kan niet dan uit eene vereenigde beschouwing dezer drieledige betrekking, zaamgenomen met het reeds verklaarde gezichtspunt, ontspringen.

Door den afval van België is de regtsbetrekking van geene Mogendheid tot het Rijk der Nederlanden veranderd. De feitelijke onafhankelijkheid der opstandelingen wischt niet eene enkele van de bij de Tractaten gevestigde verplichting.

pligtingen uit. Hij die beweert, dat het, van wege deze factische omwenteling, aan eenige met ons bevriende Mogendheid geoorloofd is, om strijdig met de vroeger erkende regten van het Rijk der Nederlanden te handelen, geve toe, dat in zijne voorstelling regt en magt woorden zijn van dezelfde beteekenis.

De gewone verdragen van bondgenootschap en waarborg der wederzijdsche bezittingen en regten strekken zich niet uit, noch mogen geacht worden zich uit te strekken, tot eene voorziening tegen den afval van onderdanen. Zij waarborgen alleenlijk tegen ondernemingen van andere Mogendheden. Maar wel verbinden zoodanige verdragen dubbel, om op den afval van een deel des gewaarborgden Rijks niet het zegel der bekrachtiging te drukken. De afval ontslaat de waarborgende Mogendheid niet van den regtspligt, om in de Staatsmagt, waarmede de waarborgende overeenkomst is aangegaan, nog de Vertegenwoordigster van het geheele Rijk te zien. Tot de oplegging van dezen regtspligt worden ook niet noodzakelijk juist Tractaten van bondgenootschap of waarborg vereischt. Bij alle gewone verdragen, tusschen Mogendheden gesloten, over het algemeen ligt de erkenning niet slechts van de factische, maar van de regtmatige op-

D

per

perheerschappij over het gansche Staatsgebied, waarvoor het verdrag moet gelden, ten gronde. Want zoo men aan de Staatsmagt niet wederkeurig het regt toekende, om door het verdrag den geheelen Staat te verbinden, zoude het verdrag zelf op geen regt steunen.

Men zegge niet, dat die erkenenis slechts zoolang van kracht is, als het gevestigde gebied door al de onderdanen erkend wordt. Het regtelligchaam of *corpus morale* van eenen Staat blijft, al is een deel der leden er tegen in opstand. En het is dit *corpus morale*, dat de uitheemsche Mogendheden hebben erkend.

Het regt of onregt der opstandelingen kan ten aanzien van andere Mogendheden geen verschil maken. Het regt of onregt, dat de Staatsmagt tegen de afvallige onderdanen, of dezen tegen de Staatsmagt hebben, is een volstrekt inwendig en huisselijk geding van het Rijk, waarin de opstand plaats heeft. Het oordeel er over behoort voor geenen buitenlandschen regterstoek. Wat ook aan vreemden aanleiding geve, om tusschen beide te treden, nimmer mag eene reden of het voorwendsel der tusschenkomst van eenig oordeel over het regt of onregt der beide partijen worden ontleend. Nimmer mag zulk eene beoordeeling op de handelwijze van eene uit-

nitheemsche Mogendheid ten aanzien van den , door opstand of afval beroerden , Staat den minsten invloed uitoefenen.

Eene buitenlandsche Mogendheid moet niet alleen om den wil des regts , maar ook van wege andere redenen , op hare hoede zijn , om zich in hare handelwijze niet door eene beoordeeling van het regt of onregt des afvals te laten besturen. Een afval is niet zeldzaam het uitvloeisel van eenen natuurlijken tweestrijd en staatkundig noodzakelijk , zonder dat deszelfs naaste oorzaak eene volkomene verdediging regtens toelaat. Over de regtvaardigheid van den afval der Engelsche Kolonien in Noord-Amerika , en der Spaansche in Zuid-Amerika , van hare Opperstaten kan veel vóór en tegen worden gepleit. Dat die gebeurtenissen evenwel op de gewigtigste redenen van redelijke volkenontwikkeling gegrond zijn geweest , heeft de uitkomst geleerd. Omgekeerd , is elders eene zware verongelijking , als bewegende drijfveer , den afval voorafgegaan ; zoodat , onder het opzigt der verongelijking , de afval regtvaardig zou kunnen worden gekeurd. Dan , zoo diezelfde afval op geenen anderen nationalen en noodzakelijken grondslag rust , behoeft slechts het ongelijk te worden vereffend , om de gescheidene deelen te hereenigen. Dikwerf

is het niet mogelijk, om over het regt of onregt in den beginne van den strijd een wis en juist vonnis te vellen. Staan echter de partijen reeds sedert eenigen tijd gewapend tegen over elkander, zoo pleegt het nog veel minder te gebeuren, dat het regt of het onregt zich uitsluitend aan éenen kant bevinde.

De regten der Neutraliteit lijden op de verhouding van vreemde Mogendheden tot een door afval verdeeld Rijk geene toepassing. Bij de gewone ónzijdigheid van eenen Staat tusschen twee oorlogvoerende Mogendheden worden derzelver geschilpunten volstrekt in het midden gelaten. De neutrale Staat blijft buiten alle gemeenschap of aanraking met de regten of verplichtingen, waarover de oorlog gevoerd wordt. Hij onthoudt zich van alle handelingen, waardoor hij zou kunnen schijnen, zekere regten of verplichtingen van de eene oorlogvoerende Magt met betrekking tot de andere te erkennen. Een Staat echter, die, in eenen krijg tusschen eene vreemde Staatsmagt en derzelver afvallige onderdanen, met dezen als met eenen zelfstandigen Staat handelt, is al niet meer neutraal. Hij erkent in de afgevallene Provinciën de uitoefening eener Oppermagt, welke haar juist door den wettigen Souverein betwist, en
om

om welke te vernietigen de oorlog gevoerd wordt. Terwijl de tot dusverre als regtmatig erkende Souverein de wapenen heeft opgevat tot onderdrukking van den opstand, stijft de neutrale Staat, door de regten zijner neutrale betrekking zelve, de opstandelingen in hunnen afval, en verhoogt hun staatkundig vermogen, om zich tegen den voormaligen Opperheer staande te houden. De Neutraliteit, enkel tot bescherming van reeds erkende, in den krijg niet gemoeide, regten ingesteld, zou, aldus toegepast, aan het Gouvernement der afvallige Landen een nieuw regt, het burgerregt onder de Volken, leenen, dat vóór den oorlog niet bestond.

Heeft eene vreemde Mogendheid in eenen oorlog tusschen afgevallene Provinciën en derzelve voormalig Staatsgebied de regten der gewone Neutraliteit, wat dan, zoo zij de Neutraliteit verlaat, en partij kiest voor de onafhankelijke Gewesten? Zij voegt alsdan aan het regt van den oorlogenden Souverein geene grootere krenking toe, dan wanneer het een oorlog was tusschen twee Staten, die onderling hunne onafhankelijkheid erkennen. De omstandigheid dus, want deze ongerijmde gevolgtrekking is onvermijdelijk, dat het een burgeroorlog is, een oorlog tusschen Staatsmagt en onderdanen, maakt geen onder-

D 3

scheid

scheid ten aanzien der bevoegdheid van eene buitenlandsche Mogendheid, om zich ter gunste of van den wettigen Souverein, of van de afvalligen, in den krijg te mengen.

Blijven, niettegenstaande den afval, al de verplichtingen van uitheemsche Mogendheden jegens den reeds feitelijk verdeelden Staat in haar geheel, hare regten op dien Staat zijn insgelijks onverminderd dezelfde gebleven. De wettige Staatsmagt is, ook na den afval, verschuldigd om zich te kwijten van alle verbindtenissen, waartoe zij, ingevolge de bestaande Tractaten, gehouden is. De afval kan haar buiten de mogelijkheid hebben gesteld, om hare verplichtingen jegens andere Mogendheden, dadelijk of op den duur, gestand te doen. Hieruit kan, met verloop van tijd, zoo de nood van weerskanten dringt, eene aanleiding geboren worden, om de betrekkingen met de buitenlandsche Mogendheden te wijzigen volgens de veranderde omstandigheden, en alzoo met het werkelijk vermogen der Staatsmagt in overeenstemming te brengen.

Eer echter deze voorbereidende stap tot de erkenning der afvallige Landen nog geschiedt, moet, van de zijde der wettige Staatsmagt, inzonderheid één algemeen regt der uitheemsche

Vol-

Volken , het regt des Handels , zooveel mogelijk gaaf en ongekreukt heilig worden gehouden. De buitenlandsche Staten mogen vorderen , dat de wettige Staatsmagt , ofschoon met een deel haar's Rijks in oorlog , aan het vrije en onbeperkte genot van hunnen handel met het geheele Rijksgebied , op denzelfden voet als vóór den afval door verdragen of herkomen geregeld was , geene opzettelijke hinderpalen in den weg stelle. Tot welke aanmatigingen het kriegsregt in dezen ook gelegenheid hebbe gegeven , het is onregt , zoo , in een' oorlog tusschen Mogendheid en Mogendheid , de krijgvoerende Staat zich vermeet , om dien handel van onzijdige Natien , welke niet regtstreeks met het wapenbedrijf zamenhangt , aan banden te leggen. Duidelijker en uitdrukkelijker nog is de regtspligt eener in burgeroorlog gewikkelde Staatsmagt , om geene zoodanige maatregelen van handelsdwang of schorsing , tot demping van den opstand , te nemen , waardoor de wel verkregene regten van andere Volken worden gekwetst.

Regt en belang zijn ook in dit geval één. Eene der meest algemeene en sterkste drangredenen , welke buitenlandsche Mogendheden plegen te nopen , om met de opgestane Gewesten

een's anderen Rijks in verstandhouding te treden, is gelegen in de zorg voor hare gestoorde handelgemeenschap. Zij willen verhoeden, dat dezelve niet onbepaald afhankelijk worde van den onzekeren duur van binnenlandsche onlusten een's anderen Staats, welker eerste uitbarsting al aanstonds onvermijdelijke verliezen voor de vreemden na zich heeft gesleept. Daarom spare de Staatsmagt, welke tegen opstand en afval te kampen heeft, de handelsbetrekking van andere Natien, bijzonder tot de in opstand zijnde Gewesten, met de grootste omzigtigheid. Want in diezelfde mate zullen de uitheemsche Mogendheden minder reden en voorwendsel hebben, om zich de zaak der afvalligen aan te trekken, of zich op eenigerhande wijze in den binnenlandschen twist te moeijen. Het kan zijn, dat de veilige voortzetting van het handelsverkeer der vreemden in afvallige Landen het aangaan van eene tijdelijke overeenkomst tusschen uitheemsche Mogendheden en het Bestuur der opstandelingen vordert. Zelfs tot zulk eene overeenkomst behoort de regtmatige Souverein, wel verre van er eenen vijandigen stap in te zien, buitenlandsche Mogendheden gewillig te magtigen.

Is de hier voorgedragene redenering juist,
dan

dan kunnen de Mogendheden, met den erken- den Souverein in de onafhankelijkverklaring van België vooruit te loopen, alleenlijk in één geval geacht worden, geen vergriep tegen het regt van Nederland te begaan. Wanneer, na verloop van jaren, alle andere beweegredenen van Regt en Staatskunde zamenspannen, om de zelfstandigheid des afvalligen Lands te verzeke- ren, zou eene onredelijke hardnekkigheid van den voormaligen Gebieder alléén geen beletsel mogen zijn. Zij zou de Mogendheden niet mo- gen weerhouden, om in den naam der algeme- ne Statenmaatschappij, in den naam des volko- men zelfstandigen Volks, om eindelijk in haar eigen naam en belang regt te doen. Indien de Staatskunde van den dag met dezen maatstaf mat, de onafhankelijkheid van België zoude een droom zijn.

Op dit oogenblik kondigt men aan, dat de Ministers der vijf groote Mogendheden, te Lon- don vergaderd, het beginsel der onafhankelijk- heid van België hebben vastgesteld. Wij ge- loofden eerst, bij het lezen, onze oogen niet. Wij herinnerden ons vervolgens, dat het paard van Caligula Consul was, en dat wij ons over zoovele dingen verwonderen, alléén omdat wij ze niet hebben bijgewoond. Wij meenen ge-

noeg te hebben gezegd, om de verklaring van het Congres te beoordeelen met betrekking tot de aanspraak van België en het regt van het Koninkrijk der Nederlanden. Zullen wij nu nog spreken van hetgeen het Europeisch Statenstelsel eischt? Maar wij zouden moeten spreken van een Stelsel, dat niet meer bestaat. Of van het eigenbelang van elk der groote Mogendheden in het bijzonder? Maar alle eigen belangen, dat van de fransche Staatsmagt niet minder, dan van de overige Rijken, zijn versmolten in de vrees en verbijstering, welke het revolutione-systeem en Frankrijk aan Europa inboezemen.

Is hetgeen wij hebben gelezen, letterlijk te verstaan? Heeft al hetgeen Regt en Staatskunde aan de Mogendheden met betrekking tot Nederland opleggen, moeten wijken voor de angstvallige bezorgdheid, om Frankrijk geen aanstoot te geven? Voor het verlangen, om Frankrijk af te smeeken, dat het België niet aanstonds voor een deel van zijn Gebied verklare? Is op deze wijze het zonderlinge schouwspel mogelijk geworden, dat op hetzelfde tijdstip, in hetwelk de Russische legers tot onderdrukking van Polen aanrukken, Rusland het oproerige België de

zè-

zegekroon der vrijheid op het hoofd zet? Dat het Congres eene zamenspanning van Koningen vertoont, tot bekrachtiging van den tuimelgeest des Volks tegen Wet en Regering; ter gunste van den afval tegen het regtmatig Staatsligchaam? Dat *non-Interventie* de afschuwelijkste *Interventie* wordt, eene tusschenkomst voor den opstand tegen het erkende Staatsgezag? Kan Groot-Brittanje voor Ierland, Pruissen voor zijne Poolische en Rijn-Provincien, Oostenrijk voor Italië, Gallicie en Hongarijen het wisse loon van den opstand aanlokkelijker ophangen, dan met aan den Koning der Nederlanden België te ontzeggen?

De Mogendheden hebben over België tot dus verre niet tot eigen vergrooting beschikt. Voor het overige echter staat eene tegenwoordige erkenenis van België van hare zijde, onder opzicht des regts, volkomen gelijk met de eerste of tweede deeling van Polen. Gene was, en deze is eene plotselijke onregtmatische omwenteling in het Europeisch Gemeenebest, niet van de Volken, maar van de Magthebbers oorspronkelijk, niet tot behoud, maar tot omverwerping van een erkend volkenregtelijk bestaan.

Men zegt, dat België uitgenoodigd is, om aan de raadplegingen van het Londonsche Congres

gtes deel te nemen. Het kan zijn, dat de Belgen aldaar eene uitlegging van de onafhankelijkheidserkenntenis met bedingen van voorbehoud zullen hooren, welke de veelbelovende onbepaaldheid van het beginsel merkelyk beperkt. Het kan zelfs gebeuren, dat de Diplomatie beweert, door de onafhankelijkheidsverklaring van Belgie, als van eenen afgezonderden Staat, aan de Souvereiniteitsregten van het Huis van Oranje nog niet te kort hebben gedaan. Meenen de Mogendheden, door hunne erkentenis van het beginsel, de bevoegdheid te hebben verkregen, om op de regeling der aangelegenheden van Belgie invloed te oefenen? Dan wordt op nieuw de zoogenaamde stelregel van *non-Interventie* geschonden.

En welke zullen de voorwaarden zijn, die men gelooven zal, aan Belgie te kunnen en te mogen opleggen? Zullen zij den regeringsvorm of den persoon des Gebieders betreffen? Zulks zou strijden met het beginsel der Volkssoevereiniteit. Wanneer Frankrijk zulks toegaf, zou het geschieden in weerspraak met den grondslag van zijn eigen Staatsbestaan. Wie ziet niet, dat dergelyk beding slechts zoo lang zou geëerbiedigd worden, als de omstandigheden verboden er van af te gaan. Daarenboven, geene voor-
waar-

waarde zal Frankrijk beletten, van het onafhankelijke België evenveel partij voor buitenland-
sche Staatskunde en magt te trekken, als men
zich vleit, door stuiting eener regtstreeksche
vereeniging, te keeren. Of zullen aan de Bel-
gen te London de verplichtingen op het harte
worden gedrukt, die het onafhankelijke België
jegens Nederland en den Koning, ingevolge de
scheiding, zal te vervullen hebben? Doch waar-
om zou de Belgische afgevaardigde de woorden
van Mirabeau, omtrent de bezwaren der door
de besluiten van d. 4 August. 1789 onteigende
Duitsche Vorsten, niet aan het Congres te ge-
moet voeren? *Je ne vois pas comment la Na-
tion pourrait être tenue d'une indemnité, pour
avoir agi suivant les principes du droit natu-
rel, qui doivent être les principes de toutes les
Nations (*)*.

In allen gevalle is met de verklaring van het
Londonsche Congres de Belgische zaak niet af-
gedaan, en de omwenteling niet ten einde. De
Mogendheden kunnen België tegen Nederland
beschermen. Zij kunnen de zelfstandigheid van
België niet, in weerwil van België zelf en van
Frankrijk, behouden. Het is meer dan waar-
schijn-

(*) Disc. II. p. 369.

schijnlijk , dat alle bepalingen , tegenwoordig omtrent Belgie te maken , over kort of lang eene geheellijke herziening , door nieuwe schikkingen , of door de wapenen , zullen moeten ondergaan. Wat ook de Diplomatie zich veroorlove , ten einde voor het oogenblik het fransche zwaard in de schede te houden , en den vrede in het Noordwesten te bewaren , het zal , zoodra de krijg eindelijk toch uitbarst , als niet gedaan worden aangemerkt. De erkenenis van Belgie is wel de plegtige vernietiging van het Stelsel , dat tot dus verre de Volken van Europa verbond. Maar die onafhankelijkheid is nog aan geen nieuw Stelsel vastgemaakt , en zweeft als het ware in de lucht. Eer de fransche omwenteling haren loop zal hebben volbragt ; eer de wolken , die boven Polen hangen , weder eenige lichtstralen doorlaten ; eer het blijkt , welken indruk het voorbeeld , door en in Belgie gegeven , op de Natien hebben , en hoever de stroom der revolutionaire magt , andermaal buiten de oevers getreden , zijne doorbraken uitbreiden zal ; zijn alle schikkingen en voorzieningen , alle baken van regts- en magtsverdeeling , alle verbindtenissen van vrijheid of van onderwerping , met de daad als voorloopig te beschouwen.

Is

Is het derhalve onverschillig, hoe men zich thans gedrage? Het zij verre. In den storm komt het er op aan, om het roer vaster dan ooit in bedwang te hebben, en de kostelijkste goederen niet, uit voorbarigen schrik en angst, over boord te werpen. Op welk staatkundig karakter zou een Staat nog bogen, wien door eene pennestreek van vreemden de helft zijns Gebieds, midden in vrede, ontnomen werd? De naam van een zelfstandig Nederland mag niet meer worden genoemd, indien het zich door de Mogendheden, door diezelfde Mogendheden, welke zich tot schutsvrouwen van het Belgische waagstuk hebben opgeworpen, de erkenning van Belgie, en den inhoud van den vrede laat voorschrijven. Moet de Koning, tegen alle redelijke gronden aan, afstand doen van Belgie, alléén omdat de Kabinetten de roekelooste der omwentelingen erkennen? Het kan onvermijdelijk zijn, het onrecht te lijden; nimmer, zich zelven te vernederen. Eene kleinhartige overgave der regten van de Nederlandsche zijde zal, hoe de zaak later keere, niet weder ingehaald of goed gemaakt worden. Wanneer alle andere kausrekeningen falen, blijft de beste nog overig, die beradenheid, welke voor de overmagt des oogenblikks weet te zwichten,

zon-

zonder de eer, zonder het regt op de toekomst te verzaken. Een tijd van weder opbouwen zal de slooping der tegenwoordige vormen van het Gemeenebest der Volken vervangen. Moge ons uitzigt op dien tijd niet door eigen schuld worden verduisterd!

$\frac{8}{9}$

13/14

19

21/22

36/37

